

Sygn. akt III AUz 104/18

POSTANOWIENIE

Dnia 27 czerwca 2018 r.

Sąd Apelacyjny w Krakowie III Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSA Bożena Lichota
Sędziowie:	SSA Grażyna Wiśniewska (spr.) SSO del. Ewa Krakowiak
Protokolant:	st. sekr. sądowy Elżbieta Bałaban

po rozpoznaniu w dniu 27 czerwca 2018 r. na posiedzeniu niejawnym

sprawy z wniosku **F. B.**

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w K.

o emeryturę pomostową

na skutek zażalenia wnioskodawcy F. B.

na postanowienie Sądu Okręgowego w Krakowie VII Wydziału Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

z dnia 30 kwietnia 2018 r. sygn. akt VII U 360/18

postanawia:

o d d a l i ć zażalenie.

Sygn. akt III AUz 104/18

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 5 grudnia 2017 r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w K. odmówił F. B. przyznania emerytury pomostowej z uwagi na brak co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Podał, że przed dniem 1 stycznia 1999 r. wnioskodawca nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy z dnia 19 grudnia 2009 r. o emeryturach pomostowych, jak również pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 32 i art. 33 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Także po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych.

W odwołaniu od powyższej decyzji F. B. wniósł o ponowne rozpatrzenie materiału dowodowego zebranego w poprzednio toczącej się sprawie o sygn. akt VII U 3005/16, w szczególności dowodu z zeznań świadków złożonych na rozprawie w dniu 27 kwietnia 2017 r. Podał, że nie dysponuje świadectwem wykonywania prac w szczególnych

warunkach w okresie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym i nie ma możliwości uzyskania takiego świadectwa, gdyż zakład pracy został zlikwidowany. Okres pracy w warunkach szkodliwych w wymiarze 15 lat i 6 miesięcy został mu zaliczony do kapitału początkowego, a świadkowie, którzy pracowali razem z nim i zeznawali w sprawie VII U 3005/16, otrzymali emerytury.

Postanowieniem z dnia 30 kwietnia 2018 r., sygn. akt VII U 630/18, Sąd Okręgowy w Krakowie odrzucił odwołanie F. B. od decyzji z dnia 5 grudnia 2017 r. Na uzasadnienie orzeczenia Sąd ten podał, że decyzją z dnia 10 czerwca 2016 r. organ rentowy odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury pomostowej z takich samych przyczyn, jak w obecnie zaskarżonej decyzji, a dodatkowo z powodu nierozwiązania stosunku pracy. Sąd Okręgowy w Krakowie wyrokiem z dnia 27 kwietnia 2017 r., sygn. akt VII U 3006/16, oddalił odwołanie F. B. od decyzji dnia 10 czerwca 2016 r. W sprawie tej, na rozprawie w dniu 16 marca 2017 r., wnioskodawca przedłożył świadectwo pracy z dnia 3 października 2016 r. wydane przez (...) spółkę z o.o., w którym poddano, iż był on zatrudniony do dnia 30 września 2016 r. Sąd Okręgowy przeprowadził postępowanie dowodowe i w oparciu o zeznania świadków J. B. i T. S., przesłuchanie wnioskodawcy oraz dokumenty złożone do jego akt osobowych z okresu pracy w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym ustalił, że F. B. od dnia 6 sierpnia 1973 r. do dnia 31 grudnia 1992 r. był zatrudniony w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym w K. w pełnym wymiarze czasu pracy, początkowo jako posadzkarz - fliziarz, a od połowy 1976 r. jako mistrz budowy. Jako posadzkarz w nowobudowanych blokach, przedszkolach, szkołach układał płytki PCV i flizy na klejach lateksowych. Jako mistrz budowy zajmował się przydzielaniem pracy podległym pracownikom i kontrolowaniem jakości jej wykonania. Nadzorował malarzy, posadzkarzy, stolarzy, tynkarzy, murarzy i szklarzy oraz brygady elektryczne i sanitarne z firm zewnętrznych, a także wydawał z magazynu materiały budowlane. W okresach: od dnia 6 kwietnia 1983 r. do dnia 31 grudnia 1983 r., od dnia 6 lutego 1984 r. do dnia 30 września 1984 r. oraz od dnia 16 października 1984 r. do dnia 31 grudnia 1984 r. F. B. pracował na budowach eksportowych w (...) jako tynkarz, a następnie brygadzysta tynkarzy. Od dnia 3 września 1996 r. do dnia 30 kwietnia 2001 r. pracował w (...), początkowo jako kamieniarz, a następnie jako kierownik grupy kamieniarskiej (prace były wykonywane na wysokości - firma zajmowała się montowaniem kamienia na fasadach wieżowców lub innych budynków). Sąd Okręgowy ustalił również, że F. B. był zatrudniony w (...) spółce z o.o. we W.: od dnia 1 lipca 2003 r. do dnia 20 grudnia 2003 r. w wymiarze pełnego etatu, od dnia 12 stycznia 2004 r. do dnia 29 lutego 2004 r. w wymiarze 1/2 etatu i od dnia 21 maja 2004 r. do dnia 17 lutego 2007 r. ponownie w wymiarze pełnego etatu - na stanowisku kamieniarza. Od dnia 2 lipca 2007 r. do dnia 30 września 2016 r. F. B. był pracownikiem (...) spółki z o.o. w J., zatrudnionym na stanowiskach: kierownika budowy, kierownika projektu - przy czym nie pracował już przez cały czas na budowie, gdyż prowadził także negocjacje z podwykonawcami, a nawet nadzorując prace na budowie nie zajmował się tym w takim stopniu, jak majster. Mając te okoliczności na uwadze, Sąd Okręgowy w sprawie VII U 3005/16 uznał odwołanie za niezasadne. Podniósł, że F. B. nie spełnił przesłanek z art. 4 lub art. 49 ustawy o emeryturach pomostowych, warunkujących przyznanie emerytury pomostowej. Po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach (praca w (...) spółce z o.o. w J. na stanowiskach kierownika budowy, kierownika projektu nie była pracą mieszczącą się w katalogu prac wymienionych w załączniku nr 1 lub nr 2 do ustawy o emeryturach pomostowych), nie legitymuje się 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach, a nadto stosunek pracy został rozwiązany po dacie wydania zaskarżonej decyzji. Co więcej, F. B. nie wykazał, aby przed dniem 1 stycznia 2009 r. przez co najmniej 15 lat wykonywał pracę w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Sąd Okręgowy zaznaczył też, że F. B. nie legitymuje się 15-letnim stażem pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 32 ustawy o emeryturach i rentach z FUS. Praca wykonywana przez niego od 1976 r. w trakcie zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym na stanowisku mistrza nie odpowiada pracy w szczególnych warunkach ujętej w poz. 24 działu XIV wykazu A jako „dozór inżyniersko-techniczny na oddziałach i wydziałach, w których jako podstawowe wykonywane są prace wymienione w wykazie”. F. B. jako mistrz nadzorował roboty wykończeniowe wykonywane przez malarzy, tynkarzy, posadzkarzy, stolarzy, murarzy, szklarzy oraz brygady elektryczne i sanitarne z firm zewnętrznych, podczas gdy prace malarzy czy tynkarzy nie są pracami wymienionymi w dziale V wykazu A. Sąd zaznaczył, że istnieją podstawy do zaliczenia do stażu pracy w szczególnych warunkach zatrudnienia odwołującego na stanowisku kamieniarza i kierownika robót kamieniarskich w Przedsiębiorstwie (...) spółce z o.o. i (...) spółce z o.o. we W., jednak jest to okres zbyt krótki dla spełnienia wymogu 15 lat pracy w szczególnych warunkach. Z tych to względów Sąd Okręgowy wskazanym wyżej wyrokiem z dnia 27 kwietnia 2017 r., sygn. akt VII U 3005/16, odwołanie oddalił. Wyrok ten nie został zaskarżony i

stał się prawomocny z dniem 15 czerwca 2017 r. W dniu 9 listopada 2017 r. F. B. złożył kolejny wniosek o emeryturę pomostową, po rozpoznaniu którego organ rentowy wydał decyzję zaskarżoną w sprawie niniejszej.

Mając podniesione okoliczności na uwadze, Sąd Okręgowy uznał, że odwołanie od decyzji z dnia 5 grudnia 2017 r. podlega odrzuceniu. Podniósł, iż odwołanie wnoszone od decyzji organu rentowego pełni rolę pozwu. Stąd jeśli sprawa o to samo roszczenie i między tymi samymi stronami jest w toku albo została już prawomocnie osądzona, sąd powinien odwołanie odrzucić na podstawie art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. Odrzucenie odwołania jest zasadne wówczas, gdy ma miejsce tożsamość stron, podstawy faktycznej i prawnej. Powaga rzeczy osądzonej, z której korzysta prawomocny wyrok sądu pracy i ubezpieczeń społecznych wydany w sprawie o prawo do świadczenia z ubezpieczenia społecznego, wyłącza możliwość ponownego wszczęcia postępowania o to samo świadczenie zarówno przed organem rentowym, jak i przed sądem, bez przedłożenia nowych dowodów lub wskazania nieznanych okoliczności istniejących przed wydaniem decyzji, mających wpływ na jej zmianę (wyrok SN z dnia 5 sierpnia 1999 r., II UKN 231/99). Co więcej, w sprawie z zakresu ubezpieczeń społecznych wydanie przez organ rentowy nowej decyzji zawsze uprawnia do wniesienia odwołania do sądu i nigdy nie zachodzi powaga rzeczy osądzonej, bowiem o tożsamości przedmiotu sporu decyduje nie tylko tożsamość żądania zawarta w poszczególnych wnioskach skierowanych do organu rentowego, ale także stan faktyczny i prawny, jaki istniał w chwili zamknięcia rozprawy w poprzednim postępowaniu sądowym (postanowienie SN z dnia 29 marca 2012 r., I UK 299/11). Z ustalonego w przedmiotowej sprawie stanu faktycznego wynika, że kwestia realizacji przesłanek warunkujących przyznanie emerytury pomostowej, a w szczególności wykazania 15-letniego stażu pracy w szczególnych warunkach, wykonywania przed dniem 1 stycznia 1999 r. pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach pomostowych lub przepisów ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, a także wykonywania po dniu 31 grudnia 2018 r. pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu przepisów ustawy o emeryturach pomostowych, została już prawomocnie rozstrzygnięta w postępowaniu toczącym się przed Sądem Okręgowym w Krakowie w sprawie VII U 3005/16, z odwołania od decyzji z dnia 10 czerwca 2016 r. Odwołanie od decyzji z dnia 5 grudnia 2017 r. w istocie rzeczy kwestionowało to prawomocne orzeczenie, wszczynając ponowne postępowanie sądowe w sprawie, która pomiędzy tymi samymi stronami została już prawomocnie osądzona. Skarżący nie powołał żadnych nowych dowodów lub okoliczności, które uzasadniałyby przeprowadzenie nowego postępowania sądowego. Odwołanie opierało się na tym samym stanie faktycznym i prawnym, jaki istniał w momencie wydawania wyroku przez Sąd Okręgowy w Krakowie w dniu 27 kwietnia 2017 r., sygn. akt VII U 3005/16. Treść odwołania od decyzji z dnia 5 grudnia 2017 r. jest zasadniczo powtórzeniem argumentów podnoszonych już uprzednio w sprawie prawomocnie zakończonej. F. B. powołał się dodatkowo jedynie na fakt uzyskania emerytury przez innych pracowników (...) Przedsiębiorstwa Budowlanego, świadków w jego sprawie, którzy pracowali na takich samych stanowiskach. Okoliczność ta nie ma jednak znaczenia dla ustalenia, czy i w jakich okresach wnioskodawca pracował w szczególnych warunkach, nie stanowi też podstawy do przyjęcia, że doszło do zmiany okoliczności uzasadniającej obecnie rozpoznanie sprawy jako nowej.

Zdaniem Sądu Okręgowego, powyższe okoliczności wskazują, że merytoryczne rozstrzygnięcie o żądaniu zawartym w odwołaniu wniesionym w niniejszej sprawie jest niedopuszczalne wobec zaistnienia stanu powagi rzeczy osądzonej. Kwestia dotycząca możliwości przyznania F. B. emerytury pomostowej została bowiem prawomocnie rozstrzygnięta we wcześniejszym wyroku wydanym między tymi samymi stronami. Na marginesie tych rozważań Sąd Okręgowy wskazał, że celem ustawy o emeryturach pomostowych było ograniczenie możliwości wcześniejszego przechodzenia na emeryturę przez niektóre grupy zawodowe. Ustawodawca uznał bowiem, że wprowadzone w 1983 r. przepisy regulujące te kwestie (w szczególności rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r.) przewidują zbyt szeroką grupę uprawnionych do wcześniejszych świadczeń emerytalnych i niezbędna jest stopniowa likwidacja możliwości wcześniejszego przejścia na emeryturę. W konsekwencji w ustawie o emeryturach pomostowych znacząco zawężono katalog prac, których wykonywanie uprawnia do wcześniejszej emerytury, co spowodowało, że nie wszystkie osoby korzystające w starym systemie emerytalnym z obniżonego wieku emerytalnego mogą skorzystać z emerytur pomostowych. Tym samym fakt, że przed dniem 1 stycznia 1999 r. dana osoba wykonywała pracę w szczególnych warunkach opisaną w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 7 lutego 1983 r., nie przesądza o tym, że pracę w szczególnych warunkach w rozumieniu ustawy o emeryturach pomostowych świadczyła również po dniu 31 grudnia 2008 r.

Zażalenie na powyższe postanowienie złożył F. B., zaskarżając je w całości. Postanowieniu temu zarzucił naruszenie przepisów postępowania, tj. 1) art. 199 k.p.c. poprzez błędne zastosowanie i stwierdzenie, iż w niniejszej sprawie zachodzi podstawa do odrzucenia odwołania ze względu na powagę rzeczy osądzonej, w sytuacji gdy z uwagi na specyfikę postępowania odrębnego, jakim jest postępowanie w przedmiocie prawa do świadczenia z ubezpieczenia społecznego, dopuszcza się możliwość odwołania od decyzji o to samo świadczenie, jeśli zostaną przedstawione nowe dowody lub wskazane nowe okoliczności istniejące przed wydaniem decyzji, mające wpływ na jej zmianę; 2) art. 217 k.p.c. poprzez nie przeprowadzenie dowodów zawnioskowanych przez odwołującego, w szczególności zeznań świadków, w zakresie jakim świadkowie potwierdziliby, że wykonując tożsame obowiązki uzyskali prawo do emerytury pomostowej; 3) art. 232 k.p.c. poprzez nie dopuszczenie dowodów niewskazanych przez stronę, tj. dowodu z akt emerytalnych zawnioskowanych świadków na okoliczność, że wykonując tożsame obowiązki na tych samych stanowiskach świadkowie ci uzyskali prawo do emerytury pomostowej, a zatem w sytuacji, gdy konieczność przeprowadzenia tego dowodu jest oczywista dla wyjaśnienia sprawy; 4) nierozpoznanie istoty sprawy polegające na zaniechaniu przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości, podczas gdy przeprowadzenie postępowania doprowadziłoby do ujawnienia nowych dowodów i okoliczności nieznanych w poprzednim postępowaniu.

Wskazując na te zarzuty, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia i przekazanie sprawy Sądowi I instancji do ponownego rozpoznania.

Na uzasadnienie zażalenia podano, że Sąd Najwyższy w wyroku z dnia 19 lutego 2007 r., I UK 266/06 wyraził pogląd, iż wydanie przez organ rentowy nowej decyzji, także co do świadczenia będącego przedmiotem wcześniejszej decyzji i postępowania wcześniej zakończonych prawomocnym wyrokiem sądu, wszczętego w wyniku wniesienia od niej odwołania, uprawnia ubiegającego się o świadczenie do wniesienia kolejnego odwołania do sądu, a wszczęta w ten sposób sprawa cywilna nie jest sprawą o to samo świadczenie w rozumieniu art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. Przepis art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. daje podstawę do odrzucenia odwołania tylko wtedy, gdy zostało ono wniesione od decyzji wcześniej zaskarżonej odwołaniem, które zostało już prawomocnym wyrokiem oddalone. Natomiast odwołanie od nowej decyzji podlega merytorycznemu rozpoznaniu, zgodnie z zasadą przewidzianą w art. 83 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych, według której odwołanie do sądu przysługuje od każdej decyzji organu rentowego, z wyjątkiem decyzji wymienionych w art. 83 ust. 4 powyższej ustawy. Prawomocny wyrok rozstrzygający o braku prawa do świadczenia nie jest przeszkodą do wystąpienia z ponownym wnioskiem o to samo świadczenie. Wniosek taki jest zawsze dopuszczalny w sytuacji, gdy po uprawomocnieniu się wyroku nastąpiły nowe okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń. W takiej sytuacji sprawa tocząca się w wyniku rozpoznania nowego wniosku - wydania nowej decyzji - nie jest sprawą o to samo roszczenie, które było przedmiotem rozstrzygnięcia w sprawie poprzednio zakończonej wydaniem wyroku (wyrok SN z dnia 20 października 2004 r., III UK 119/04). W świetle powyższego nie budzi wątpliwości, że Sąd Okręgowy powinien merytorycznie rozpoznać odwołanie. Odwołujący powoływał się na nowe okoliczności, które w toku poprzedniego postępowania nie były sądowi znane, tj. przyznanie emerytur pomostowych współpracownikom zatrudnionym na tych samych stanowiskach co odwołujący, bądź wykonującym te same obowiązki pracownicze. Sąd Okręgowy powinien wziąć to pod uwagę i przeprowadzić dowód z zeznań tych świadków, a nadto zobowiązać ZUS do przedłożenia ich akt emerytalnych w celu skonfrontowania okoliczności, jakie legły u podstaw przyznania im emerytur. Okoliczności te są istotne dla rozstrzygnięcia sprawy i powinny być brane pod uwagę przez Sąd Okręgowy. Konstytucyjna zasada sprawiedliwości i równości wobec prawa jest nie do pogodzenia z sytuacją, w której pewne osoby pomimo spełniania identycznych kryteriów otrzymują świadczenie emerytalne, podczas gdy inne w tożsamej sytuacji takiego świadczenia nie otrzymują. Dlatego odrzucenie odwołania i nieprzeprowadzenie postępowania dowodowego choćby w części było przedwczesne i doprowadziło do nierozpoznania istoty sprawy. Sąd Okręgowy powinien przynajmniej przeprowadzić dowód z zeznań świadków i dokumentów zalegających w ich aktach sądowych, z czego dowód mógł dopuścić z urzędu mając na uwadze, iż przeciwnikiem procesowym odwołującego jest organ rentowy, zatem już z tego powodu zachodzi pewna nierówność stron postępowania, zwłaszcza, że to organ rentowy jest w posiadaniu całości akt emerytalnych, a nadto z uwagi na brak reprezentacji odwołującego przez profesjonalnego pełnomocnika oraz specyfikę postępowań z zakresu ubezpieczeń społecznych.

Sąd Apelacyjny rozważył, co następuje.

Zażalenie nie jest uzasadnione. Trafnie bowiem uznał Sąd Okręgowy, że brak było podstaw do merytorycznego rozpoznania odwołania skarżącego wniesionego od decyzji organu rentowego z dnia 5 grudnia 2017 r., odmawiającej mu po raz kolejny przyznania emerytury pomostowej.

Niewątpliwie postępowanie w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych charakteryzuje się pewną specyfiką, która rzutuje na funkcjonowanie instytucji powagi rzeczy osądzonej, o jakiej mowa w art. 366 k.p.c. Co do zasady, wydanie przez organ rentowy decyzji powoduje możliwość wszczęcia postępowania cywilnego, chociażby decyzja dotyczyła ponownie tego samego świadczenia, które było już przedmiotem sporu w poprzednio toczącym się procesie. W judykaturze zwraca się uwagę na to, że podstawy do odrzucenia odwołania niewątpliwie zachodzą wówczas, gdy odwołanie zostało wniesione od decyzji, już wcześniej skarżonej odwołaniem (por. np. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 29 marca 2012 r., I UK 299/11 OSNP 2013/9-10/118). Z tego względu na gruncie spraw z zakresu ubezpieczeń społecznych prawomocny wyrok rozstrzygający o braku prawa do świadczenia emerytalnego lub rentowego nie stanowi przeszkody do wystąpienia z ponownym wnioskiem o to samo świadczenie. Taki wniosek jest dopuszczalny przede wszystkim wtedy, gdy po uprawomocnieniu się wyroku wystąpiły nowe okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń. Nowe zdarzenia zachodzące po uprawomocnieniu się orzeczenia sądowego mogą spowodować przekształcenie treści praw i obowiązków stron ubezpieczenia społecznego, gdyż nie jest wykluczone spełnienie się lub upadek przesłanek materialnoprawnych warunkujących nabycie prawa do świadczeń. Tym samym zmiana okoliczności następująca po wydaniu prawomocnego orzeczenia sądu pracy i ubezpieczeń społecznych, otwiera stronie drogę do ponownego rozpoznania sprawy w postępowaniu cywilnym (por. m.in. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 8 lipca 2005 r., I UK 11/05, OSNP 2006/5-6/98; z dnia 13 listopada 2009 r., III UK 48/09). Nie można jednak tracić z pola widzenia tego, że wprawdzie przedmiotem sprawy z zakresu ubezpieczeń społecznych jest kontrola decyzji organu rentowego, ale w istocie nie tyle chodzi o samą decyzję, co ocenę prawidłowości zamieszczonego w niej rozstrzygnięcia organu rentowego (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 24 czerwca 2015 r., III UK 198/14, Legalis nr 1331209). Okoliczność zatem, że w odniesieniu do stosunków ubezpieczenia społecznego powaga rzeczy osądzonej ma walor szczególny, który ogranicza jej praktyczne znaczenie, nie oznacza, że zawsze dopuszczalna jest procesowa możliwość ponownej oceny już ocenionej (rozstrzygniętej) sprawy (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 12 lipca 2011 r., II UK 3/11, LEX nr 1044014 i powołane tam dalsze orzecznictwo). W konsekwencji przyjmuje się, że powaga rzeczy osądzonej dotyczy tylko tych orzeczeń sądów ubezpieczeń społecznych, których podstawa faktyczna nie może ulec zmianie lub gdy odwołanie od decyzji organu rentowego zostało oddalone po stwierdzeniu niespełnienia prawnych warunków do świadczenia wymaganych przed wydaniem decyzji, takich jak np. okres zatrudnienia, czy data powstania inwalidztwa (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 grudnia 2005 r., II UK 61/05, OSNP 2006/23-24/371; wyrok Sądu Najwyższego z dnia 14 maja 2009 r., II UK 211/08, LEX nr 509035). Podkreśla się w orzecznictwie, że brak jest przeszkód do wystąpienia z ponownym wnioskiem o to samo świadczenie w sytuacji, gdy po wydaniu prawomocnego wyroku sądowego wystąpiły nowe okoliczności mające wpływ na prawo do świadczeń, co dotyczy zwłaszcza tych świadczeń, których przyznanie jest uzależnione od wykazania niezdolności do pracy zarobkowej. W sytuacji gdy podstawa faktyczna sprawy uległa zmianie, wówczas sprawa tocząca się w wyniku rozpoznania nowego wniosku i wydania nowej decyzji nie jest sprawą o to samo roszczenie, które było już przedmiotem rozstrzygnięcia w sprawie poprzednio zakończonej wydaniem wyroku, lecz sprawą o nowe roszczenie (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 29 marca 2012 r., I UK 299/11, OSNP 2013/9-10/118).

Specyfika postępowania w sprawach z zakresu ubezpieczeń społecznych wyraża się również w tym, że w sprawie z odwołania od decyzji organu rentowego, to treść decyzji wyznacza przedmiot i zakres rozpoznania oraz orzeczenia sądu pracy i ubezpieczeń społecznych (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 13 maja 1999 r., II UZ 52/99, OSNP 2000/15/601). Sprawa niniejsza została zainicjowana odwołaniem od decyzji odmownej z dnia 5 grudnia 2017 r., wydanej na skutek nowego wniosku skarżącego z dnia 9 listopada 2017 r. o emeryturę pomostową, a nie w wyniku ponownego rozpoznania sprawy w trybie art. 114 ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i retach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych w związku z art. 28 ust. 1 ustawy z dnia 19 grudnia 2008 r. o emeryturach pomostowych, gdyż żadne tego rodzaju okoliczności nie zostały powołane. Obecnie zaskarżoną decyzją organ rentowy

po raz kolejny odmówił wnioskodawcy prawa do emerytury pomostowej mając na uwadze, że skarżący nie legitymuje się wymaganym stażem pracy w szczególnych warunkach (o szczególnym charakterze), gdyż przed dniem 1 stycznia 1999 r. nie wykonywał przez co najmniej 15 lat pracy w szczególnych warunkach lub o szczególnym charakterze w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych, jak też pracy w szczególnych warunkach w rozumieniu art. 32 i art. 33 ustawy o emeryturach i rentach z FUS, a także po dniu 31 grudnia 2008 r. nie wykonywał pracy w szczególnych warunkach (o szczególnym charakterze) w rozumieniu art. 3 ust. 1 i 3 ustawy o emeryturach pomostowych. Nie można przy tym pominąć samej treści odwołania od decyzji z dnia 5 grudnia 2017 r., gdzie znamienne jest stanowisko skarżącego, który zwraca się o „ponowne przeprowadzenie materiału dowodowego z rozprawy z dnia 27 kwietnia 2017 r.” (tj. rozprawy w sprawie VII U 3005/16), jednoznacznie wskazując, że jedyna zmiana, jaka nastąpiła od wydania wyroku w sprawie VII U 3005/16 polega na tym, że osobom składającym w jego sprawie zeznania w charakterze świadków przyznane zostały emerytury pomostowe.

Wobec tego, że również w sprawie VII U 3005/16 zainicjowanej odwołaniem od decyzji z dnia 10 czerwca 2016 r. skarżący domagał się przyznania emerytury pomostowej, nie może budzić wątpliwości, że jego obecne żądanie, o którym rozstrzygnął organ rentowy decyzją z dnia 5 grudnia 2017 r., jest tożsame z poprzednim, prawomocnie rozstrzygniętym. Jak wskazuje się w orzecznictwie, o tożsamości przedmiotu sporu decyduje nie tylko jednakowość żądania zawarta w poszczególnych wnioskach skierowanych do organu rentowego, ale także stan faktyczny i prawny, jaki istniał w chwili zamknięcia rozprawy w poprzednim postępowaniu sądowym (por. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 19 czerwca 1998 r. II UKN 105/98 OSNAPiUS 1999/16/529). W niniejszym przypadku, nie uległ zmianie nie tylko stan prawny, ale także stan faktyczny sprawy, czyli mówiąc inaczej, podstawa faktyczna sprawy. Rozważając, czy uległ zmianie stan faktyczny należy rozróżnić dwie kwestie. Pierwszą z nich jest rodzaj czynności pracowniczych wykonywanych przez skarżącego, a na tę okoliczność w sprawie VII U 3005/16 przeprowadzono postępowanie dowodowe, w toku którego przesłuchano jako świadków J. B. i T. S., pracujących wspólnie ze skarżącym, przesłuchano skarżącego w charakterze strony, jak też dopuszczono dowód z jego akt osobowych z okresu zatrudnienia w (...) Przedsiębiorstwie Budowlanym. Drugą zaś kwestią jest to, że pojęcie pracy w szczególnych warunkach (o szczególnym charakterze) jest pojęciem prawnym i rolą sądu orzekającego np. w sprawie o emeryturę pomostową, jest rozstrzygnięcie, czy określone czynności pracownicze wykonywane przez ubezpieczonego, pozostające w sferze faktów ustalanych przez sąd, odpowiadają konkretnemu rodzajowi pracy w szczególnych warunkach (o szczególnym charakterze). W przedmiotowej sprawie skarżący nie przedstawił żadnych nowych dowodów czy okoliczności mogących rzutować na zagadnienie rodzaju i zakresu wykonywanych przez niego czynności pracowniczych (skarżący nie przedłożył określonych dokumentów, ani też nie wskazał na nowych świadków). Dobitnie wynika to z przytoczonego już wyżej fragmentu odwołania, w którym wnioskował jedynie o „ponowne przeprowadzenie materiału dowodowego z rozprawy z dnia 27 kwietnia 2017 r.”. W żaden sposób nie może wpłynąć na zmianę podstawy faktycznej sprawy okoliczność tego rodzaju, że osoby składające zeznania w charakterze świadków w sprawie skarżącego obecnie otrzymały emerytury pomostowe. Nie jest to okoliczność rzutująca na kwestię rodzaju pracy wykonywanej przez samego skarżącego. Skoro zatem organ rentowy rozpoznając kolejny wniosek o emeryturę pomostową w dniu 5 grudnia 2017 r. wydał decyzję przy tej samej podstawie faktycznej i prawnej, która była już objęta poprzednim prawomocnym wyrokiem zapadłym w sprawie VII U 3005/16, to odwołanie od tej decyzji nie mogło być merytorycznie rozpoznane przez Sąd I instancji z uwagi na powagę rzeczy osądzonej (art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c.). Jurysdykcja sądu ma charakter adiukacyjny, co oznacza, że niedopuszczalne jest prowadzenie sporu w tym samym przedmiocie w nieskończoność. Powołany w zażaleniu w art. 83 ust. 2 ustawy z dnia 13 października 1998 r. o systemie ubezpieczeń społecznych nie konweniuje z art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. stanowi on tylko tyle, że od decyzji organu rentowego przysługuje odwołanie do sądu. Błędne jest założenie skarżącego, że przepis ten gwarantuje merytoryczną ocenę odwołania. Nie wynika to z jego treści. Nie można zatem zasadnie twierdzić że art. 83 ust. 2 ustawy systemowej modyfikuje reguły procedowania zawarte w Kodeksie postępowania cywilnego (por. odpowiednio wyrok Sądu Najwyższego z dnia 6 kwietnia 2017 r., II UK 112/16, LEX nr 2298299). Prawidłowo zatem wniesione przez skarżącego odwołanie od decyzji z dnia 5 grudnia 2017 r. ponownie odmawiającej mu przyznania emerytury pomostowej zostało ocenione przez Sąd I instancji w kontekście art. 199 § 1 pkt 2 k.p.c. w związku z art. 366 k.p.c., a trafność tej oceny, zdaniem Sądu Apelacyjnego, nie budzi żadnych wątpliwości.

Z tych to względów Sąd Apelacyjny, na podstawie art. 385 k.p.c. w związku z art. 397 § 2 k.p.c., orzekł jak w sentencji postanowienia.

Grażyna Wiśniewska Bożena Lichota Ewa Krakowiak